

Apulaispormestari, yhdyskuntalautakunta,
kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta sekä 31.03.2026
alueellinen jätehuoltolautakunta

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tampereen kaupungin lausunto ympäristöministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi ulkoilulain päivittämiseksi

TRE:968/10.03.04/2026

Lisätietoja päätöksestä

Johdon assistentti Katri Naulo, puh. 040 801 6003, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Valmistelijan yhteystiedot

Yleiskaavapäällikö Pia Hastio, puh. 040 801 6917, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Annetaan oheinen lausunto ympäristöministeriölle.

Perustelut

Ympäristöministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi ulkoilulain päivittämiseksi. Ympäristön ministeriön lausuntopyyntö 18.2.2026, VN/25795/2023E. Lausuntopyynnön määräaika on 31.3.2026. Esityksen keskeisenä tavoitteena on päivittää ulkoilulaki vastaamaan perustuslain sekä nykypäivän säädöskielen vaatimuksia.

Voimassa olevaan ulkoilulakiin verrattuna uuden ehdotetun ulkoilulain rakenne ja suurin osa pykälistä säilyisivät sisällöllisesti ennallaan, mutta niihin tehtäisiin käytännössä huomattujen muutostarpeiden ja perustuslain edellyttämiä tarkistuksia. Lakia sovellettaisiin jatkossakin ulkoilureittitoimituksessa perustettaviin ulkoilureitteihin, valtion retkeilyalueisiin ja leirintäalueisiin. Lain tavoitteena olisi edistää kuntalaisten tasa-arvoisia mahdollisuuksia luonnon virkistyskäyttöön.

Ulkoilureitin perustamismenettelyä kevennettäisiin nykyisestä luopumalla erillisestä ulkoilureittisuunnitelman vahvistamismenettelystä. Maanomistajien asemaa parannettaisiin muuttamalla korvausten määräytyminen perustumaan yksityistielain sijaan kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annettuun lakiin. Lakiin lisättäisiin säännös päätösten maksullisuudesta.

Lausuntoon on koottu Tampereen kaupungin kaavoituksen, ympäristönsuojelun ja kiinteistötoimen lausunnot.

Toimivallan peruste

Tampereen kaupungin hallintosäännön 32 §:n mukaan apulaispormestari päättää johtamiensa lautakuntien osalta lausunnon antamisesta muissa kuin muutoksenhakuun liittyvissä asioissa tai lainsäädännön mukaan viranomaiselle kuuluvissa lupa- ja valvonta-asioissa.

Lausunnot

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tampereen kaupunki kiittää mahdollisuudesta lausua Ympäristöministeriön lausuntopyyntöön hallituksen esitysluonnoksesta ulkoilulain päivittämiseksi.

Tampereen kaupunki pitää perusteltuna, että ulkoilureittisuunnitelman vahvistamiskäsittely siirretään lupa- ja valvontavirastolta kunnan päätettäväksi. Tämä mahdollistaa paikallisten olosuhteiden ja kunnan omien tavoitteiden paremman huomioimisen päätöksenteossa. Tampereen kaupunki kuitenkin katsoo, että ei ole tarpeen säätää lakiluonnoksessa esitetyllä tavalla kunnassa ulkoilureitistä päättävää viranomaista, on riittävää, että päätösvalta ulkoilureittisuunnitelman vahvistamisesta siirtyy kunnalle. Tampere näkee johdonmukaisena, että ulkoilureittisuunnitelman vahvistaminen ja kaavassa osoitettavan ulkoilureitin vahvistaminen olisi kunnassa yhden ja saman tahon vastuulla. Tämä selkeyttäisi päätöksentekoa ja vähentäisi päällekkäisyyksiä.

Säädösluonnoksen pykälään 3 on nostettu uutena asiana kunnan velvollisuus neuvotella kiinteistön omistajan tai haltijan kanssa. Kunnan neuvotteluvelvollisuutta on kuitenkin lievennetty lisäämällä ehto ellei ”jos se on mahdollista ilman huomattavia vaikeuksia”. Etenkin uuden rakennettavan ulkoilureitin perustamisvaiheessa on hyvin luonnollista, että alueen kiinteistönomistajia ja muita asianosaisia kuullaan ja reitin linjausta suunnitellaan vuorovaikutuksessa.

Tampereen kaupungin näkemyksen mukaan neuvotteluvelvoite on jätetty säädöksen perusteluissa tulkinnanvaraiseksi. Jää epäselväksi mikä katsotaan riittäviksi neuvottelujen määräksi ja kestoksi tai milloin voidaan tulkita neuvotteluista aiheutuneen kunnalle huomattavia vaikeuksia. Lakivalmistelussa tulisi harkita neuvotteluvelvollisuuden edellyttämistä kunnalta, etenkin maastoon jo valmiiksi rakennettujen reittien osalta.

Lakiluonnoksessa on tuotu esiin useita rajoittavia tekijöitä, jotka liittyvät ulkoilureitin sijoittamiseen tilanteissa, joissa reitti voisi aiheuttaa huomattavaa haittaa. Tampereen kaupunki katsoo, että säädöksen perusteluista puuttuu selkeä mittaristo tai konkreettiset esimerkit siitä, miten huomattavaa haittaa tulisi arvioida. Uudet arvioitavat vaikutukset tekevät huomattavan haitan tulkinnasta monimutkaista, haitan arviointi erityisesti kiinteistön omistajalle tai haltijalle, luonnolle tai muulle ympäristölle, luontaiselinkeinolle sekä maa- ja metsätaloudelle on vaikeaa ennen kuin oikeuskäytäntöä on muodostunut.

Lisäksi pykälässä 3 mainitaan, että ulkoilureittiin voi kuulua myös käyttäjien lepoa sekä reitin huoltoa ja ylläpitoa varten tarvittavat välttämättömät alueet. Lakivalmistelun tausta-aineistossa ja säädöksen perusteluissa ei kuitenkaan ole määritelty, mitä pidetään ulkoilureitin kannalta välttämättömänä alueena. Olisikin perusteltua harkita, voisiko muotoilu olla ”ulkoilureitin kannalta tarpeellinen”, jotta tulkinta olisi joustavampi ja vastaisi paremmin käytännön tarpeita.

Apulaispormestari, yhdyskuntalautakunta,

kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta sekä 31.03.2026

§ 13

alueellinen jätehuoltolautakunta

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tiedoksi

Ympäristöministeriö/lausuntopalvelu, Mikko Nurminen, Jukka Lindfors,
Pia Hastio

Allekirjoitus

Apulaispormestari Ilkka Porttikivi

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Päätös on nähtävillä 31.3.2026

www.tampere.fi

Päätös on lähetetty tiedoksi asianosaisille sähköpostilla 31.3.2026

Muutoksenhakuviranomainen

Kaupunginhallitus

Tampere

31.03.2026

Katri Naulo

Johdon assistentti

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§ 13

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)